

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
De heer drs. H. Zijlstra
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Utrecht, 7 april 2011

Ons kenmerk: RU2010037/EF/svg
Betreft: positionering Ad

Geachte heer Zijlstra,

Tijdens het wetgevingsoverleg over het wetsvoorstel ruim baan voor talent hebben de heren De Rouwe en Van der Ham een motie ingediend om te onderzoeken of ook ROC's (en AOC's) zelfstandig de Associate degree ofwel de Ad kunnen aanbieden. Deze motie en uw reactie op het advies van de commissie Veerman is voor ons reden u nogmaals een brief te sturen over de positionering van de Ad.

Zoals eerder gesteld is de NRTO er voorstander van om de Ad te blijven positioneren binnen de bacheloropleiding met het daarbij behorend toezicht op de kwaliteit en inhoud door de NVAO. Dit betekent dat iemand meteen na de Ad door kan gaan voor de bachelor – zodat die route ook 4 jaar kan duren. Dit geldt overigens alleen in de specifieke situatie dat iemand meteen doorgaat na het behalen van de Ad, binnen dezelfde opleiding, bij dezelfde hogeschool. Iemand die doorstudeert na een paar jaar, een andere opleiding gaat doen dan wel overstapt naar een andere hogeschool is formeel een zij-instromer. Diegene kan eventueel via een EVC-procedure in aanmerking komen voor een aangepast en/of verkort resterend traject voor het behalen van de Bachelorgraad.

Ons eerste argument om de Ad binnen de bachelor te houden betreft de belangrijkste functie van de Ad: het arbeidsmarktkwalificerend effect. Maar daarnaast kan de student ook direct doorgaan voor de bachelor. Indien een Ad blijft ingebed in de bacheloropleiding blijven beide mogelijkheden behouden hetgeen een belangrijk winstpunt is als conform de uitgangspunten voor Leven Lang Leren de persoonlijke ontwikkeling centraal staat. Uit de eindevaluatie van de monitor Associate degree blijkt dat de positionering van de Ad binnen de bachelor geen belemmeringen oplevert voor het arbeidsmarktkwalificerend effect van de Ad. Kortom, er is geen aanwijsbare reden om dit te veranderen. De employability van de persoon als student én als werknemer wordt hiermee gestimuleerd. Afgestudeerde Ad'ers vinden een baan waar ze tevreden mee zijn, en werkgevers zijn tevreden over Ad-

afgestudeerden. De inhoudelijke aansluiting en de mate van praktijkgerichtheid van de Ad is ook in deze constructie volgens werkgevers goed.

De Ad is altijd een mix van hetgeen het werkveld wil en wat de student nodig heeft om het bachelordiploma te behalen en te kunnen doorstuderen. De Ad is daarmee een uitgebalanceerde mix van arbeidsmarktrelevante competenties en hbo-competenties en dat moet wat ons betreft ook zo blijven. Beide aspecten dienen naar onze mening dan ook bij iedere nieuwe Ad aanvraag beoordeeld te worden, net zoals dat altijd is gebeurd in de pilots. Niet in alle hbo-opleidingen past een Ad; een Ad kan pas toegekend worden als het onderliggende programma onderscheidend genoeg is van mbo-4 en bachelor. Derhalve pleiten wij slechts voor invoering van een Ad binnen de bachelor daar waar duidelijk op korte en langere termijn behoefte is aan een opleiding op Ad-niveau om daarmee iedereen de mogelijkheid te bieden in kleine dan wel grotere stappen een hoger opleidingsniveau te bereiken.

Ons tweede argument om de Ad binnen de bachelor te positioneren is dat op deze manier tegemoet gekomen kan worden aan de uitdrukkelijke wens van werkgevers en studenten voor een korte opleiding op hbo-niveau, zonder dat er een risico is op een marktversturende wildgroei van Ad's. Wanneer de Ad niet meer in de bachelor wordt gepositioneerd zal het onderscheid tussen bedrijfs- en brancheopleidingen en de Ad vervagen en zullen bedrijven en branches proberen hun bedrijfsopleidingen via de Ad onder de bestoel te krijgen. Buiten het feit dat dit een niet te aanvaarden risico vormt voor de rijksbegroting, komt hiermee in feite het oude kort-hbo weer terug, met een grote kans op een her-introductie van onduidelijke en minder goed te controleren constructies die daarbij kunnen worden toegepast.

Ons derde argument betreft het niveau. De Ad is een opleiding binnen het hbo, dus het hoger onderwijs. Hierover zijn ook door Nederland allerlei internationale afspraken gemaakt. De inhoud en kwaliteit en daarmee het hbo-niveau kunnen beter worden gewaarborgd als de Ad onderdeel is en blijft van een bachelor. Positionering binnen het mbo zal niveauverlagend werken en zal de stap naar de bachelor vergroten. Dit is een onwenselijke situatie. Bovendien hebben mbo'ers meer belang bij een hbo-diploma als volgende stap dan bij een nieuw mbo-diploma dat niet de status van een echt hoger onderwijsdiploma in de ogen van de doelgroepen heeft.

Ons vierde argument betreft de mogelijke vertraging in de tijd die ontstaat als de Ad zelfstandig binnen het mbo gepositioneerd wordt. Risico is dat deze vertraging zelfs de doodsteek vormt voor de implementatie van de Ad's als we dit momentum daarvoor voorbij laten gaan. Als mbo-instellingen Ad's gaan aanbieden zal er immers nieuwe wetgeving nodig zijn, een proces dat een behoorlijke periode in beslag zal nemen. Niemand is op dit moment, in de huidige economische situatie, gebaat bij een dergelijke vertraging met het risico op doodbloeden, zeker nu de Ad na een periode van een betrekkelijke anonimiteit eindelijk bekend lijkt te worden bij zowel studenten als werkgevers. Op dit moment wordt in pilotronde 4B gekeken naar de vormen van samenwerking tussen mbo en ho op het gebied van de Ad. Deze pilots worden gemonitord en het zou wat ons betreft goed zijn om de monitor van 4B te gebruiken (aangevuld met een paar extra zaken die gerelateerd zijn aan hetgeen nu in de discussies naar voren wordt gebracht) om te bezien hoe die aansluiting verbeterd kan worden. In 2014 kan dan op dit punt een nieuw evaluatiemoment worden ingebouwd. Op deze manier kan recht worden gedaan aan de rol die het mbo speelt bij het laten slagen van de Ad. Dit lijkt ons een ordentelijke gang van zaken.

Werkgevers, (potentiële) Ad-studenten en onderwijsinstellingen hebben behoefte aan spoedige duidelijkheid over de situatie. Onnodige vertraging is derhalve ongewenst. Daarom, en om alle andere bovengenoemde redenen zou de Ad binnen de bachelor gepositioneerd moeten blijven.

Hoewel op dit moment nog weinig private instituten Ad opleidingen aanbieden, verwacht de NRTO dat dit aantal zeker zal gaan toenemen. Uit een ronde onder de leden van de NRTO

met geaccrediteerd Hoger onderwijs blijkt dat een aantal leden het voornemen heeft om een Ad-opleiding te starten als de wijze van invoering van de Ad definitief is vastgelegd. Juist de onduidelijke status is voor deze ondernemers reden geweest om nog geen Ad aan te vragen.

Wij hopen met deze brief een waardevolle bijdrage te hebben geleverd aan het debat over de positionering van de Ad, en zien uit naar de Strategische Agenda Hoger Onderwijs.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Eric Fischer
Voorzitter NRTO

Drs. Ria van 't Klooster MBA
Directeur NRTO

cc. ministerie van OCW, de heer Broerse
cc. MKB Nederland, mevrouw G. Visser
cc. Leido, de heer H. Daale